

НАШЕ

ЖИТТЯ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

№ 34 (372) |

Субота, 31 серпня 1974 р.

| Ціна 2 коп.

Газета виходить

щотижня

з липня 1967 року

ДОСВІД ВЕТЕРАНІВ—МОЛОДИМ

На Полтавському УВП-1 рух наставників набрав поширення після Постанови ЦК КПРС «Про подальше поліпшення організації соціалістичного змагання».

Наш колектив можна впевнено назвати передовим — кожний добрий почин знаходить у ньому дружню підтримку. Змаганням за високу продуктивність праці і відмінну якість продукції, за економію і бережливість, палким прагненням за честю виконати взяті соціалістичні зобов'язання охоплені всі трудівники підприємства.

Звичайно, ми пишаємося виробничими показниками підприємства, але і не заспокоюємося на досягнутому, це зобов'язує вести неупинний пошук нових резервів.

«Профспілки покликані розвивати творчу активність трудящих, удосконалювати і збагачувати форми і методи соціалістичного змагання, підвищувати його дієвість».

Заклик партії навів нас на думку про таку форму змагання, як наставництво досвідчених кадрових робітників над молодими. Справді, в цьому ми маємо великий невикористаний резерв. Молодь становить третину колективу підприємства. Як відомо, молоді робітники працюють задовільно, норми виконують. Але вони можуть працювати краще, якщо оволодіють засобами і навичками передовиків.

Наприклад, якщо молоді швачки виконують норми на 105—110, то досвідчені на 120—130 процентів. Коли ж в найкоротший час зменшити цю різницю, продуктивність праці може помітно зрости.

Те ж саме і в настільників — є чому повчитися новачкам у ветеранів.

Ініціаторами змагання під гаслом «Майстерність і досвід — молоді!» виступили в минулому році наші чудові трудівники — швачки Н. К. Берегова, Н. І. Валуйська, Г. Г. Зуй, Г. К. Баленко.

О. Б. Харченко, контролери готових виробів — Н. Д. Вац, Г. Г. Манько. Всі вони ударники комуністичної праці, активісти громадського життя. Останню обставину необхідно підкреслити, оскільки партійна і профспілкова організації бачать головний зміст пошуків в тому, щоб кращі робітники не тільки збагачували молодих своїм досвідом, а й прищеплювали їм високосвідоме ставлення до праці, виховували почуття громадської відповідальності, стали їх справжніми вчителями життя.

Наставництво у нас не тільки навчання і виховання молодих, а й справжнє змагання. І наставники і підшефна приймають індивідуальні зобов'язання. Досвідчена робітниця зобов'язується навчити молоду своїм прийомам праці, розділити з нею відповідальність за навчання і поведінку, допомогти підняти продуктивність праці.

Молодша — береться у визначений час досягти такого виробітку продукції, як і наставниця, брати активну участь в громадському житті. В число переможців змагання вони вийдуть тільки в тому випадку, якщо успішно виконають взяті зобов'язання, адже відповідальність у них однакова.

Наставництвом охоплені на підприємстві, в основному, робітники провідних професій — швачки, настільники, комплектувальниці, контролери готової продукції.

У кожній професії своя специфіка, тому в зобов'язаннях молодих робітниць названі різні строки оволодіння майстерністю досвідчених робітниць.

Нещодавно були підбиті підсумки змагання за рік. Вони справді вражають. В середньому продук-

тивність праці зросла в настільників з 107 до 112, а в підшефних з 102 до 110 процентів.

Значно зросла продуктивність праці в контролерів, причому помітно зменшилася кількість пропусків браку. Учениця Ніна Зеленька протягом трьох місяців не допустила браку зовсім.

Рух наставників не тільки сприяє поліпшенню виробничих показників, а й підвищує громадську активність молодих робітниць. Це не тільки дисциплінує, а й допомагає в боротьбі з таким небажаним явищем, як плинність кадрів. З числа наставників за минулий час не звільнилася жодна людина, та це й не дивно, адже цю відповідальну роль ми довірили кращим кадровим робітницям.

Всяка жива справа не стоїть на місці, вона знаходиться в розвитку, вимагає творчого підходу, певних корективів, з урахуванням набутого досвіду. В значній мірі це відноситься й до наставництва. За умовами змагання воно розбито на два етапи. Про перший розповідалося. Переможцями другого етапу стануть ті пари, які протягом року з місяця в місяць виконують взяті зобов'язання. Переможцям, за умовами змагання, вручаються грошові премії, а імена заносяться до Книги Пошани.

Нині ми розробляємо нові умови змагання і сподіваємося, що зможемо організувати змагання так, щоб воно міцніло, ширилось, поповнювалось новими силами. А рух цей дуже важливий, в цьому ми переконалися.

Н. ТЕЛЮКОВА,
заступник директора Полтавського УВП-1.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Вважаємо, що стаття Н. Телюкової про організацію руху наставництва на Полтавському УВП-1 заслуговує на увагу всіх партійних та профспілкових організацій учбово-виробничих підприємств та виробничих об'єднань Товариства. Редакція запрошує колективи УВП поділитись досвідом роботи з цього питання на сторінках нашої газети.

НАСТАВНИКИ МОЛОДОЇ ЗМІНИ

Кожного року в ряди славного робітничого класу і хліборобську сім'ю впливається молоде поповнення. У трудових колективах зростає професійна майстерність юнаків і дівчат, формуються їх політичні і моральні принципи. Справжніми вчителями молоді виступають ветерани праці, новатори виробництва. Вони щедро передають їй свій багатий досвід, виховують у душі комуністичного ставлення до праці. Наставники, відзначав у промові на XVII з'їзді ВЛКСМ Генеральний секретар ЦК КПРС товариш Л. І. Брежнев, немовби передають естафету праці з сучасного в майбутнє. В нашій республіці нині налічується близько 170 тисяч наставників. Серед них — понад 1600 Героїв Соціалістичної Праці, багато удостоєних інших урядових нагород.

Питанням дальшого розвитку наставництва у трудових колективах було присвячене спільне засідання президії Укрпрофради і бюро ЦК ЛКСМ України, яке відбулося 26 серпня. Доповідач — перший секретар ЦК ЛКСМУ А. М. Гіренко — наставники молоді — передовики промисловості і сільського господарства відзначали, що профспілкові і комсомольські комітети республіки під керівництвом партійних організацій провели значну роботу по розвитку руху наставників молоді як важливого засобу підготовки та виховання гідної зміни робітничого класу і колгоспного селянства. Масового поширення та організаційного закріплення наставництва набуло в трудових колективах Дніпропетровської, Донецької, Київської, Харківської, Запорізької та інших областей. На підприємствах, у колгоспах і радгоспах тут діють ради наставників, укладаються договори на соціалістичне змагання між молодими виробничиками і ветеранами праці, проводяться семі-

нари, зльоти, науково-практичні конференції, на яких узагальнюється досвід кращих вихователів юної зміни, визначаються завдання у цій справі.

Систематична і цілеспрямована робота по вихованню юнаків і дівчат на революційних, бойових і трудових традиціях КПРС і радянського народу, говорили учасники засідання, має визначати зміст діяльності кожного наставника. Вихователі підростаючого покоління повинні залучати молодих робітників до активної участі в громадському житті, розвивати в них почуття патріотизму і соціалістичного інтернаціоналізму, своїм особистим прикладом прищеплювати високі якості будівника комунізму.

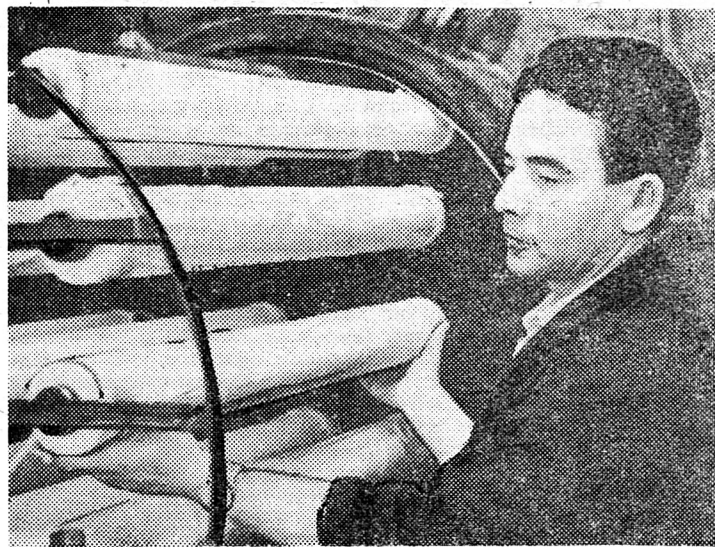
На засіданні виступив член Політбюро ЦК Компартії України, голова Укрпрофради В. О. Сологуб.

Було затверджено примірне положення про наставництво в трудових колективах Української РСР та положення про диплом Укрпрофради й ЦК ЛКСМУ «Кращому наставнику молоді».

Передовим вихователем молодих трудівників — шліфувальнику заводу «Арсенал» імені В. І. Леніна Герою Соціалістичної Праці А. Я. Донченку, бригадиру тракторної бригади колгоспу імені Фрунзе Кіровоградської області Герою Соціалістичної Праці С. О. Чорнобаю, бригадиру мулярів з Харкова, заслуженому будівельнику УРСР М. Ф. Ягодкін, бригадиру прохідників криворізької шахти «Саксагань» рудоуправління імені Дзержинського В. Ю. Савинику, бригадиру слюсарів Полтавського тепловозремонтного заводу імені Жданова О. А. Інзику, горновому Макіївського металургійного заводу імені Кірова С. П. Халілеву першим у республіці було вручено дипломи «Кращому наставнику молоді».

(РАТАУ).

Визначальному — ударну працю!

Заслуженим авторитетом в колективі Львівського УВП-2 користується Іван Васильович Білецький. На підприємстві він працює з 1961 року. «Майстер — золоті руки», ударник комуністичної праці, нагороджений знаком «Відмінник соціалістичного змагання УРСР». Нині він працює вже в рахунок листопада 1977 року.

Фото І. ЩЕРБАНЮКА.

ЗМАГАННЮ—ВИСОКУ ЕФЕКТИВНІСТЬ

В ЦЕХАХ, бригадах, на виробничих ділянках підприємств Українського товариства глухих вирує напружена, творча праця людей. Відповідаючи на турботу партії про благополуччя народу, вони намагаються дати продукції більше, кращої якості, з найменшими затратами.

Мобілізуюча сила, ефективність змагання у вирішальній мірі залежить від його організації, від умінь керівників, громадських організацій підприємств, обласних відділів УТОГ привести в дію цей могутній резерв розвитку творчої активності та ініціативи мас. Там, де по-діловому і предметно організовують змагання, здійснюють постійне керівництво ним, воно веде до більш ефективного — у виробничих колективах успішно виконуються виробничі завдання, продуктивно використовуються обладнання, техніка, час.

Взяти, наприклад, Вінницьке УВП. У директора цього підприємства Г. П. Громова і її заступника по виховній роботі С. К. Баланюка багато найрізноманітніших і складних обов'язків, але одне із своїх головних завдань вони бачать в тому, щоб постійно вникати у хід змагання, яке забезпечує дієвість, наочність. Чи вірно намічені рубежі підвищення майстерності робітників, оволодіння суміжними спеціальностями, хто йде попереду, а хто — відстає з виконанням соціалістичних зобов'язань, як поліпшити гласність змагання — ці та інші питання хвилюють керівників.

Глибоке проникнення у всі питання організації змагання дозволяє тут активно впливати на його хід, вчасно підмічати позитивне, оперативно реагувати на недоліки в роботі. Разом з керівництвом цілеспрямовано працює первинна організація УТОГ, будуючи свою роботу у тісному контакті з партійною і профспілковою організаціями. Цілоком закономірно, на УВП досягнуті сталі виробничі показники, забезпечена ритмічність всіх його ланок. Підприємство було занесено на районну, міську Дошку пошани, йому присуджено перехідний Червоний прапор. Понад 250 робітників виборюють звання ударника комуністичної праці. Три бригади і 94 робітники це звання вже завоювали. На підприємстві звання «Майстер — золоті руки» завоювали 7 чоловік, 17 — носять звання «Кращий за професією». Серед них швачка-мотористка Микицька, яка на протязі минулого року виходила переможцем у соціалістичному змаганні.

На жаль, ще не скрізь враховуються зрілі вимоги до організації соціалістичного змагання, не завжди воно органічно пов'язане з виконанням завдань виробництва, з відмінною якістю продукції, іноді випадає з поля зору його роль у вихованні в людей високих моральних якостей. Частіше всього подібні недоліки мають місце там, де керівники не перевантажують себе турботами про дієвість змагання, забувають про живу роботу з людьми.

На практиці, між іншим, буває, коли після того, як зобов'язання прийняли, то до підведення підсумків його ним не цікавляться, і воно слабне. Вважають: якщо люди взяли продумані, всебічно зважені зобов'язання, то успіх справи майже вирішений.

Зобов'язання, які не підкріплені організаційною, виховною роботою, щоденною турботою про високу якість праці людей, — реалізуються завжди не повністю. Хіба не про це свідчать факти, коли деякі підприємства на кінець кварталу підходили з незадовільними показниками, не досягнувши намічених рубежів, які були визначені зобов'язаннями.

Шлях до успіху в подальшому підвищенні якості всієї нашої роботи у тому, щоб поряд з матеріальними резервами виробництва все повніше розкривати духовні резерви — невичерпне джерело ініціативи, творчого пошуку, непримиренності до недоліків. Ось чому необхідно зосередити увагу на підвищенні виховної ролі змагання, щоб воно ще активніше впливало на формування у людей комуністичного ставлення до праці.

Дуже важливо, щоб кожний конкретний вияв і стремління бути попереду, кожний факт трудової наснаги був помічений у колективі, щоб керівники, громадськість не забували відзначити передовиків, сказати про них добре слово, розповсюдити їх досвід.

Постійна увага до передовиків змагання, відзначення їхньої творчої ініціативи і почину — одно із найважливіших умов підтримки широти змагання, високого піднесення у виробничому процесі.

Проте, у пропаганді досвіду кращих передовиків змагання є ще серйозні недоліки. Нерідко буває й так, що прізвисько передового робітника часто згадують на зборах, при підведенні підсумків змагання, в стінній пресі, а те нове і корисне, яке він застосував на виробництві, його методи праці залишаються невідомими.

Великі можливості у цьому відношенні мають наші установи, особливо обласні. Вони повинні по-справжньому кріпити зв'язки з виробництвом, знати запити трудових колективів. Дієва пропаганда передового досвіду всіма засобами клубної роботи, організація широкої гласності соціалістичного змагання, оперативність, — ось що сьогодні вимагається від наших Будинків культури і клубів.

Ми напередодні завершення завдань третього кварталу четвертого року п'ятиріччя. Зроблено немало, але багато ще треба зробити, щоб достроково виконати завдання четвертого, визначального року п'ятиріччя.

А. САВИЦЬКИЙ,
ст. інструктор оргвідділу ЦП УТОГ.

ПОМИЛКИ БУДУТЬ ВРАХОВАНІ

Досвід минулого навчального року в школах комуністичної праці, теоретичних семінарах, в школах по вивченню економіки переконливо довів, що важливою умовою ефективності економічного навчання є ретельний добір пропагандистських кадрів, постійна робота над підвищенням їхньої майстерності.

Навчанням в школі комуністичної праці в минулому році керував старший інженер-економіст В. Богданець. Кожне заняття він намагався підпорядкувати завданням підвищення ефективності виробництва, підвищення якості продукції, організації соціалістичного змагання. На заняттях слухачі активно вели розмови про внутрішні невикористані резерви виробництва. Теоретичні питання, теми, пропагандист підкріплював конкретними цифрами і фактами із життя підприємства. На одному із занять був проаналізований хід виконання слухачами соціалістичних зобов'язань, вказані причини, які заважали їх виконанню. Після цього заняття багато слухачів переглянули свої зобов'язання і взяли нові, підвищені.

Велику допомогу пропагандистам надавали семінари, які для них постійно проводились в районному комітеті партії.

Проведення занять в цікавій, дохідливій формі, побудованій на конкретних фактах, викликають у слухачів зацікавленість, націлюють їх на самостійну і вдумливу працю над питаннями про підвищення ефективності виробництва, на поліпшення організації праці. Слухач школи, слюсар М. І. Пархоменко вніс на розгляд пропозицію про створення верстата для розмотування ватину у розкрійному цеху. Він підрахував, що це дозволить підвищити продуктивність праці на 5 процентів.

Навчання робітників і службовців в школах комуністичної праці, теоретичних семінарах, економічних школах, сприятливо впливає на виконання виробничих завдань. Колектив підприємства успішно завершив завдання семи місяців. Серед колективів УВП зайняв перше місце у першому кварталі і друге місце — у другому.

Наші успіхи були б вагоміші, якби нам вдалося в короткі строки замінити машини 22-А класу на більш сучасні машини 97 класу «Текстима».

Готуючись до нового навчального року ми детально проаналізували наші недоліки. У вересні плануємо провести нараду пропагандистів, на якій буде обговорено питання «Про вплив економічного навчання на підвищення ефективності виробництва».

На цій нараді обговоримо питання про подальше поліпшення навчального процесу. Зараз розроблюємо форми обліку роботи шкіл і семінарів, які дозволять краще аналізувати стан економічної підготовки кадрів. Намічаємо у всіх структурних підрозділах на допомогу пропагандистам створити економічні куточки. Рішення всіх цих питань дозволить успішно розпочати новий навчальний рік в системі економічної освіти, підвищити дієвість навчання.

Т. МИРОСЛАВСЬКА.

П'ятихвилинкою бадьорості називають на Львівському виробничому підприємстві № 2 виробничу гімнастику. Кожного дня, на майданчику, біля виробничого корпусу, у призначену годину організовано шикуються у струнку шеренги робітниць

швейно-в'язального відділення.

Потім ідуть гімнастичні вправи, які показує громадський інструктор з виробничої гімнастики, робітниця того ж відділення Яніна Йосипівна МОСКАЛИК.

АБИТУРИЄНТ-74

Нова група випускників шкіл-інтернатів приступає нинішнього року до занять у Київському технікумі легкої промисловості.

Редакція звернулася до секретаря приймальної комісії технікуму Н. М. Наумової за проханням розповісти про хід набору нового поповнення із числа членів УТОГ.

— У нинішньому, визначальному році дев'ятої п'ятирічки, — каже Наталія Миколаївна, — одержано найбільш заяв від бажаючих набуту у стінах нашого навчального закладу професію широкого профілю швейника-технолога і швейника-механіка.

З надісланих 73 заяв приймальна комісія зарахувала без вступних екзаменів 16 чоловік, які закінчили школу з відмінними оцінками. Це — Ніна Бідняк, Володимир Костенко, Ольга Антонова, Ольга Холіна, Віра Веретельникова, Володимир Стильник та інші.

Решта — здавали вступні екзамени на загальних підставах. Із тих, хто набрав необхідну кількість вступних балів, прийнято в студентську сім'ю і сформовано три групи: одну — механіків-швейників і дві швейників-технологів.

Минуло три роки з того часу, як вони вступили до Новомиргородської дитячої спортивної школи. Юнаків захопила класична боротьба. Було немало і скептиків, які, не прикриваючи своїх думок, твердили: «Куди їм на килим, хіба глухим на ньому виступати». Та вихованці спецшколи-інтернату Микола Бугайов та Микола Пасіка були іншої думки, твердо вірили у свої сили.

Тренер спортивної школи Микола Петрович Барченков знайшов ефективні методи виховання юнаків. Рік наполегливих тренувань скоро дав перші результати. Із шкільних змагань на килимі, власне і почалась складатись спортивна біографія юнаків.

ПОЧАТОК СПОРТИВНОЇ БІОГРАФІЇ

...1972 рік. На обласних змаганнях серед юніорів Микола Бугайов (вагова категорія 82 кг) здобув перемогу і перше місце, а Микола Пасіка — друге (у ваговій категорії до 62 кг). Це був початок.

Минув ще один рік. Перемігши у своїх вагових категоріях на обласних змаганнях, обидва спортсмени уже відстоювали честь збірної юніорів області на республіканських змаганнях, які відбулися у березні 1973 року в Харкові. Двадцять три команди відстоювали першість.

Микола Бугайов тоді вийшов на третє місце, а Микола Пасіка — на п'яте.

В тому ж році на змаганнях з класичної боротьби, які проводились в Кіровограді, вони здобули перемогу над дорослими спортсменами. М. Пасіка став чемпіоном області. Це було в травні 1973 року, а в червні, поміряться силою, обидва спортсмени вийшли на килим у Бахчисарай — там відбувались республіканські змагання. Обидва юнаки завоювали третє місце у своїх вагових категоріях.

На республіканських змаганнях борців у березні нинішнього року М. Бугайов завоював титул чемпіона. Його зарахували у збірну України. А в квітні в Баку, де проводились Всесоюзні змагання борців М. Бугайов відстояв друге місце і завоював звання кандидата у майстри спорту.

...Від перших виступів на шкільному килимі до змагань на килимах області, республіки і нашої країни — такий шлях за короткий час пройшли спортсмени нашої школи.

Педагоги бажають молодим спортсменам нових успіхів на їхній спортивній ниві.

Новомиргород,
Кіровоградська обл.

М. СУХОВ.

К л у б вихідного дня

За три дні до вихідного, на прохідних Львівського УВП-1 та УВП-2 постійно з'являються оголошення про те, що у неділю клуб вихідного дня Львівського будинку

культури проводитиме різні культурні заходи, про це сповіщають також члени своїх компактних груп переключачі на державних підприємствах.

До послуг членів УТОГ завжди автобус Будинку культури, а якщо бажаючих багато, запрошується ще й додатковий, туристський автобус.

Так проводяться туристські поїздки до інших міст та по мальовничих Карпатах, на річки та озера Львівщини.

Побували ми в музеях міста — історичному, народної архітектури, Ярослава Галана, у картинній галереї.

Кілька разів бували на Пагорбі Слави, біля монументу Слави Радянської Армії.

Клуб вихідного дня не обмежується проведенням цікавих заходів поза стінами Будинку культури. Буває, зберуться відвідувачі до Будинку культури, а кіно ще не скоро, то голова клубу вихідного дня, Володимир Балдига — наш масовик — завжди організує щось цікаве.

Недавно ми «подорожували» по славному місту-герою Ленінграду за допомогою проекційного апарату. Кожне фото, кожний малюнок Жанна Петрівна Матвеева — директор Будинку культури — крім читання напису під ним, супроводжувала своїм коментарем з історії легендарного міста. Вийшло вдало й цікаво. Присутні загорілися бажанням побувати у місті, яке втретє молодеє за Львів, але має таку багату історію, таке важливе місце у житті нашої країни, де викресано першу іскру революції, де керував боротьбою за щастя людства великий Ленін, місто величезних культурних надбань.

Задумів щодо діяльності клубу вихідного дня у Володимира Балдиги багато, виконати їх допомагають і працівники Будинку культури і його акти.

А. ЛОЗОВСЬКА.

З. ЗАВАДСЬКИЙ.

КОРОТКО

Нещодавно члени УТОГ Ново-празького міжрайвідділу, що на Кіровоградщині, побували в Полтаві. Широ і привітно нас зустріли директор Полтавського будинку культури В. А. Раздуй, художній керівник О. І. Онуфрієв та перекладач Л. К. Петренко.

А ввечері в Будинку культури відбулася зустріч полтавчан з новопразьцями. Серед гостей був кавалер двох орденів Слави К. З. Жайворонський, чемпіон Радянського Союзу з класичної боротьби серед глухих М. Т. Бугайов. До пізнього вечора точилися дружні розмови.

Наступного дня ми оглянули пам'ятні місця Полтави — монумент Слави, музей та панораму Полтавської битви, побували в краєзнавчому музеї. Хвилиною мовчання вшанували пам'ять воїнів, які полягли в боях за визволення Полтави. Решту дня провели на берегах Ворскли.

Багато хороших вражень залишили нам ці дні, жаль було розлучатися з хорошими друзями. Сердечне спасибі вам, полтавчани, за щирість, привітність, душевність.

Н. БЕРЕЖНА,
голова Новоपразького МРВ
УТОГ.

Нова Прага,
Кіровоградська обл.

У Запорізькому будинку культури відбувся вечір народного гумору. До нього старанно готувалися Л. І. Фролова, К. Є. Мелаш та О. П. Вакулєнко.

Були переглянуті десятки журналів, книг, сатиричної літератури, відібрані найбільш яскраві твори.

На вечір зібралося понад 200 чоловік. Дотепний іскристий гумор українського народу довго зігрівав серця, викликав щирий сміх присутніх. Короткі, мудрі приповідки — це глибока спостережливість над вадами окремих людей, які викривають негативні риси людського характеру, сприймалися присутніми з захопленням, легко запам'ятовувалися.

Такі вечори намічено проводити постійно.

С. МОРДУШЕНКО.

м. Запоріжжя.

В Донецьку, на стадіоні «Металург» відбулися обласні змагання з легкої атлетики. Учасниками змагань були команди Донецька, Жданова, Макіївки, Артемівська, Слов'янська, Краматорська і Єнакієва. Всього 53 спортсмени.

В бігу на 200 метрів кращий результат (25,2 сек.) показав П. Багіров з Макіївки, який здобув диплом І ступеня.

На 48 метрів 50 см метнула диск і на 14 метрів 36 см ядро, олімпійська чемпіонка О. Калина.

Диплом І ступеня за стрибок в довжину (7 метрів 34 см) і в висоту (175 см) одержав О. Глухенький.

Перше місце з легкої атлетики завоювала команда Жданова, їй вручено перехідний кубок і диплом І ступеня. Другою стала команда Донецька, третьою — Макіївки.

Обласні змагання показали, що серед спортсменів є чимало перспективної молоді, на яку слід звернути увагу тренерів.

Проведення змагань дало можливість укомплектувати збірну Донецького обласного відділу УТОГ, яка виступатиме в республіканських змаганнях з легкої атлетики в м. Вінниці.

Б. ТУРКІН.

До 30-річчя визволення України від фашистських загарбників

«Герої-широніниці» — так називається книга, випущена видавництвом «Прапор» до 30-річчя визволення України від фашистських загарбників. Це — документальна розповідь про взвод гвардії лейтенанта Петра Широніна, білці якого в запеклій сутичці поблизу села Таранівка на Харківщині повторили безсмертний подвиг панфіловців.

НАШЕ
ЖИТТЯ
сторінка

Субота 31 серпня 1974 р.

...Наприкінці лютого 1943 року фашисти зосередили проти Харкова великі сили і кинули в бій танкові і мотомеханізовані частини. На одній з ділянок фронту гітлерівці рушили велику групу танків, механізованих військ. Взвод лейтенанта Широніна 78-го стрілецького полку 25-ї гвардійської стрілецької дивізії було наказано утримувати залізничний переїзд.

2 березня о сьомій годині ранку на шляху показався зловісний колона. Німецькі броньовані потвори повзли з відкритими люками. Ворог не чекав на опір.

Притамований радянський взвод мовчав. Коли окупанти підійшли

зовсім близько, Петро Широнін наказав підбити ведучий і замикаючий танки. Гармата влучно вдарила по ворожих машинах. Так почався цей жорстокий кривавий бій.

Фашисти повели атаку розгорнутим фронтом. Обійшовши єдину гармату, важкий танк розчавив її. Загинула вся артилерійська обслуга. Ось одна з бронемашин вихопилась прямо на переїзд. Тоді гвардії сержант Василь Грудинін з гранатою кинувся під брязкотливі гусениці.

Танула жменька відважних бійців. Полягли смертю хоробрих ко-

муністи — заступник командира взводу гвардії сержант Олександр Болтушкін, гвардії рядовий Василь Павлов, гвардії старшина Сергій Зимін...

Розпалені сутичкою, захисники Таранівки не помітили, як до них в тил зайшла самохідка. Вона прямувала просто на окопи. Назустріч їй з в'язкою гранат вискочив рядовий Скворцов — найстарший борець у взводі. Саме незадовго до бою він надіслав додому листа. Андрій Аркадійович писав: «Ні крові, ні життя не пошкодую я за перемогу над гітлерівськими гада-

ми. За справедливую справу померти мені не страшно, не пошкодую самого себе...У ті тяжкі хвилини нерівного бою досвідчений солдат, учасник першої світової війни, колгоспник з Горьківської області виконав перед Вітчизною свій сивинський обов'язок. Вже поранений, притиснутий до закривавленого боку гранати, поповз він уперед...

Фашисти люто наслідали. Від гудіння моторів двигтіла земля. Рій автоматних і кулеметних куль свистів над головами гвардійців. Від вибухів снарядів злітали стовпи

ПОДВИГ ЛЕГЕНДАРНОГО ВЗВОДУ

ЗАПОЗИЧИЛИ У ДРУЗІВ

З великим ентузіазмом трудяться колектив швейників Чернігівського УВП у четвертому, визначальному році дев'ятої п'ятиріччя. Приводяться в дію всі вишукані резерви, аби жодна робоча хвилинка не була прогаяна, аби якість виробів відповідала зростаючим вимогам замовників, з найбільшою віддачею використувалася кожна вкладена у виробництво копійка.

Особливої уваги надаємо впровадженню нової високопродуктивної техніки, прогресивної технології, передовим методам праці.

Останнім часом на озброєння швейників надходить високопродуктивна, сучасна техніка, яка дозволяє не тільки значно скоротити затрати часу на пошиття виробів, але й відчутно поліпшити якість продукції.

Доброю славою у швачок користуються, зокрема, двоголкові машини, на яких можна виконувати одразу дві операції.

Швейники нашого УВП давно вже почали розмову про таку машину. Але перш, ніж замовити й

освоїти щось нове, кожен далекоглядний керівник має вдумливо, по-господарському зважити доцільність всякої перебудови, і, звичайно, якщо є така можливість, він обов'язково поцікавиться досвідом інших колективів, які вже випередили його в тому, що він задумав зробити.

Двоголові машини... Хороша ідея. Де ними вже користуються? Який економічний ефект від них? Які будуть труднощі в освоєнні? Ці, а також багато інших питань і повели делегацію спеціалістів Чернігівського УВП у складі головного інженера І. О. Захарової, мене — інженера з НОП, головного механіка М. П. Зубаху, майстра дільниці К. М. Пильника та механіка-налагоджувальника швейного устаткування П. Ф. Пильника в місто Барань, Горьковської області, на швейне підприємство, яке також випускає спецодяг з брезенту і вже освоїло нові двоголкові машини 252 класу.

Багато чого потрібного запозичили ми з досвіду російських друзів у пошитті брезентових костюмів. Тут ми на власні очі побачи-

ли, скільки користі буде нашому УВП, коли впровадимо двоголкові механізовані машини 252 класу, на яких одночасно швачка може виконувати по дві паралельні строчки різної ширини.

Так, якщо у нас пришивання наколінників, налокотників, кишень проводиться на машині 22-А класу з пришиванням в одну строчку і з переходом на другу, то в Барані ці операції швачка легко виконує одночасно.

Ще на цій машині одночасно, при допомозі спеціального пристосування проводять стачку бокових, крокових швів, притачку обтачок до кишень і тритачку пояса до штанів.

Приїхавши з відрядження, ми одразу почали клопотання про закупівлю цих чудових машин.

І ось кілька таких машин уже надійшли на УВП. Механіки почали їх вивчати і монтувати. Лише швачки боязко подивлялися на нову техніку: складна... дві операції... Але майстер дільниці Катерина Миколаївна Пильник швидко розвіяла їх сумніви. Сідаючи за машину, вона показувала товариським по роботі, як треба виконувати ту чи іншу операцію. І її вправні рухи говорили: це легко,

це зовсім не складно. Проте, тільки членам делегації відомо, що в Барані Катерині Миколаївні також було незвично сідати за таку машину і вперше виконувати операції.

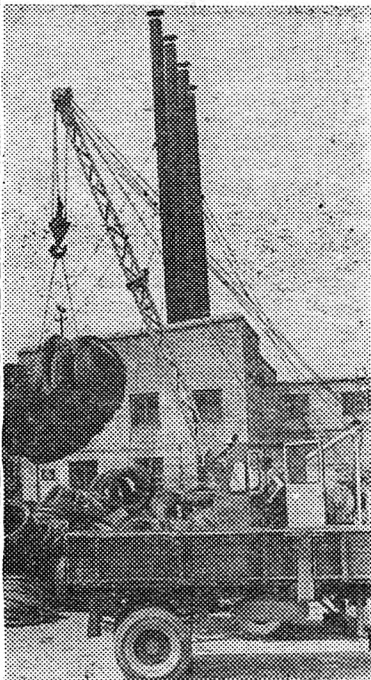
Поки що на УВП нова техніка освоюється на притачуванні бокових кишень, настроючі наколінників, налокотників і лей. Почали освоювати також і стачку середнього шва спинки, бокового шва штанів і ліктьового шва рукавів. А по виготовленні нашими механіками спецпристроїв, почнемо й притачку поясів до штанів, а також ставчання бокових і крокових швів.

Першими почали освоювати пошиття виробів на нових машинах швачки-мотористки Г. Г. Басенко, Н. Б. Марусик, Г. І. Шаповал, Л. І. Сваткова, О. Ф. Донцова та З. М. Охріменко.

За розрахунками наших спеціалістів впровадження двоголкових машин відчутно поліпшить якість обробки, значно підвищить продуктивність праці, вивільняться (умовно) й робітники.

А. МАКСИМОВСЬКА,
інженер з наукової організації праці Чернігівського УВП.

ФОТО-ІНФОРМАЦІЯ

Рационалізатори Дніпродзержинського УВП багато попрацювали над вирішенням питання вантажно-розвантажувальних робіт. Впровадивши навантаження продукції на автомашини та вивантаження її у залізничні вагони при допомозі піддонів, вони скоротили процес навантаження удвічі. На фото: вивантаження дроту на Дніпродзержинському УВП.

У КОМПАКТНИХ ГРУПАХ УТОГ

На Уманській швейній фабриці ім. газети «Правда» працює компактна група глухих в кількості 30 чоловік. Разом з усім трудовим колективом члени УТОГ ударно працюють над успішним виконанням завдань дев'ятої п'ятиріччя.

Кожна швачка зобов'язалася виконати річне завдання до 22 грудня 1974 року. Більшість з них — ударники комуністичної праці, які стали прикладом для інших і виготовляють продукцію тільки відмінної якості.

М. Д. ДИКА

Хотілося б назвати М. І. Карпенку різальника закрийного цеху. Він справжній віртуоз своєї справи. Працюючи на підприємстві понад 15 років, він до тонкощів оволодів своєю професією, став «Майстром — золоті руки», переможцем соціалістичного змагання у колективі.

«Майстром — золоті руки» стала й ударниця комуністичної праці швей-мотористка Г. В. Ушманова, яка в цеху високопродуктивного потоку працює 14 років. Її поважають у колективі за доброзичливість, готовність допомогти іншим, любов до своєї професії. Знають

її і як активістку фабрики та Будинку культури глухих.

Доброго слова заслуговують і швей-мотористки М. І. Полякова, Л. С. Халтуріна, Д. К. Поліщук, Б. С. Ольшанська, Т. Н. Філіпота, М. Д. Дика та інші.

Слід підкреслити, що адміністрація фабрики приділяє глухим трудівникам підприємства всьляку увагу і підтримку. А через інструктора-перекладача Г. Ф. Макарову допомагає в згуртуванні компактної групи і посиленні її активності.

Проте, ще існують деякі труднощі. До цього часу не обладнаний червоний utochok, люди не мають можливості організувати гуртки, збиратися для обговорення нагальних питань.

За це слід закинути і голові Уманського міжрайвідділу УТОГ С. Я. Бойчуку, який повинен більш енергійно вникати в життя компактної групи, надавати їй всебічну допомогу. Інструктору-перекладачу треба зміцнювати контакти з Будинком культури, що розв'язало б окремі проблеми.

Тільки спільними зусиллями можна підняти життя компактної групи на вищий рівень. А це, в свою чергу, вплине на її організаційну структуру, піднесе бойовість кожного її члена у виконанні поставлених перед ним завдань п'ятиріччя.

Г. КРАВЧЕНКО.
м. Умань.

КОРОТКО

Коли в ливарному цеху Харківського моторобудівного заводу «Серп і Молот» заходить розмова про ветеранів праці, серед інших обов'язково називають Віктора Кузьмича Філімонова.

В 1952 році прийшов він у ливарний цех. А вже через два роки очолив бригаду наждачників дільниці дрібного потоку.

Звання «Ударник комуністичної праці» він одержав у цеху одним з перших, — говорить начальник дільниці ливарного цеху В. Є. Солохов.

Ставши на трудову вахту четвертого, визначального року п'ятиріччя, члени бригади, якою ке-

РОСТЕ, ПОПОВНЮЄТЬСЯ МОЛОДА ЗМІНА

Дівчата у нас хороші, працюють, завзяті. Більшість — комсомолки. Вони не тільки добре працюють, а й наполегливо вчать у школі робітничої молоді. І в фізкультурі, як правило, «не пасуть задніх», в художній самодіяльності теж знаходять своє покликання. Багатьом довірено відповідальні громадські доручення.

Про всіх не розкажеш, а про найкращих згадати треба. Марія Романів — добра організаторка, член комітету комсомолу та ради гуртожитку, її обрали до місцевого профспілки. Ганна Войтинська — переможець республіканського конкурсу на звання «Краща швей-мотористка» в 1973 році. На міжреспубліканському — зайняла друге місце. Лариса Теслюк — одна з найкращих фізкультурниць обласного рівня. Наталя Москаль — профорг передового третього потоку швейного цеху, вона відмінно працює на гудзиків та петельний машинах. Ганна Тимошук — відмінниця навчання у школі робітничої молоді.

Швея першого виробничого потоку, Люба Ростоцька закінчила свою особисту п'ятирічку. Вона виявила себе здібною артисткою Народного самодіяльного театру. Ми дуже задоволені виконанням

нею ролі Чаніти у опереті Чезаре «Поцілунок Чаніти». Люба — член комітету комсомолу та місцевого профспілки.

Вихованки славного комсомолу у нас, на підприємстві, ведуть за собою молодь, власним прикладом запалюють у неї бажання рівнятися на передових.

Нещодавно ми урочисто приймали до нашого трудового колективу випускниць виробничого навчання, які пройшли трьохмісячну практику на виробничих потоках швейного цеху. Двадцять чотирьох робітниць розпочинають самостійне трудове життя.

Відмінно склали іспити по теорії і одержали робочі розряди Валентина Терехова, Ліда Плахтіна, Надія Дідух, Ірина Васишин, Оксана Яцишина, Ольга Оліярник.

Одержавши робочі путівки, молоді робітнички дали урочисту обіцянку: бути гідними високого й почесного звання робітнички. Так у нашій виробничій течії влилися нові струмочки. Ми їх прийняли радо, хай міцніють, набираються сил. Нехай в них завжди вирує радість творчого життя!

Л. АЛФІМОВА,
робітниця Львівського УВП-1.

депутатів трудящих Центрального району міста Сімферополя про те, що за підсумками соціалістичного змагання у першому півріччі колектив УВП занесено на районну Дошку пошани.

На зборах виступили робітниця А. М. Копиріна, майстер В. М. Грошева, директор підприємства Л. М. Опалинська. Вони заповнили бюро райкому КП України та виконком районної Ради депутатів трудящих, що колектив докладе усіх зусиль до того, щоб достроково завершити завдання поточного року і дев'ятої п'ятиріччя в цілому.

М. БОЛДИРЕВ.
м. Сімферополь.

Марія МАКАР — ткаля текстильно-галантерейної дільниці Львівського УВП-2. Ударниця комуністичної праці щомісяця виконує норми виробітку на 115—120 процентів. М. Макар — член комсомольського бюро підприємства.

Контролер ВТК Чернігівського УВП В. ТИМОШЕНКО (ліворуч) перевіряє якість пакування брезентових рукавиць у робітничку О. ШУЛЬГИ.

землі. Але кожен, хто ще міг тримати зброю, продовжував битися. Допомога дружним вогнем з далеких позицій і полкова артилерія. Жменька сміливців вела двобій до останнього подиху. І ворог не пройшов. Гітлерівці відступили, залишивши на полі бою більше десятка танків, бронемашин і самохідних гармат, понад сто солдатів і офіцерів вбитими.

Коли до переїзду наспіло підкріплення, на рубежі гвардійців живими лишилися лише кілька важкопоранених бійців.

Усі 25 широнівців, які заслужили безсмертну славу в бою із закованим у сталь ворогом, були удостоєні високого звання Героя Радянського Союзу.

Вони пішли на фронт добровільно і за призовом з Горького і Миколаєва, Костроми і Улан-Уде, Ташкента і Вологди, Калініна і Хабаровська, Воронежа і Харкова, Ворошиловграда і Тули... Военна доля звела їх разом, любов до рідної Радянської Країни окриляла на легендарний подвиг. Імена гвардійців-воїнів стали символом непорушної дружби радянських народів, товариської взаємодопомоги, прикладом глибокої вірності комуністичним ідеалам, військовій присязі.

Вони стали прикладом для бійців 1-го окремого чехословацького батальйону під командуванням Людвика Свободи, який тримав оборону під селом Соколове не-

подалік від Таранівки. У книзі «Від Бузулука до Праги» президент ЧССР згадує: «Доля двадцяти п'яти гвардійців надзвичайно виразно символізує вічну бойову співдружність чехословацьких і радянських воїнів у той найтяжчий для обох наших країн час. Герої широнівці — взірці для чехословацьких солдатів!» І 8 березня, коли чехи і словаки під лютими атаками 60 німецьких танків прийняли бойове хрещення, вони за прикладом славних захисників Таранівки стояли на смерть.

Пам'ять народна навечно зберегла імена героїв. Про бійців взводу Петра Широніна складено пісні, написано книжки і картини, створе-

ні фільми. Матеріали, що розповідають про їх безсмертний подвиг, експонуються у будинках офіцерів і клубів гарнізонів, військових частин, сотнях шкіл. Імена гвардійців увічнені в назвах селищ і вулиць багатьох міст країни. У колгоспі імені Держинського Оренбурзької області, де виріс Герой Радянського Союзу Олександр Сухина, встановлено премію його імені. Разом із спеціальною грамотою її урочисто вручають звільненим у запас воїнам, які показали зразки відмінного несіння служби в Збройних Силах СРСР у мирний час.

Цінні експонати, документи і фотографії зібрані про героїв уч-

ні Таранівської середньої школи. Тут створено музей широнівців. А червоні слідопити шкіл Зміївського району Харківщини розшуковують все нові і нові матеріали про «українських панфіловців». Юне покоління радянських патріотів схиляє голову перед пам'яттю тих, хто загинув за свободу і честь рідної країни.

О. ГОНЧАРОВ,
кор. РАТАУ.

XIV ВСЕСОЮЗНА ПЕРШІСТЬ З ФУТБОЛА 1974

З 10 по 18 серпня 1974 року в м. Ніжині, Чернігівської області відбулися Всесоюзні змагання з футболу серед команд глухих першої групи.

Минулі Всесоюзні змагання проводились в 1972 році: в м. Фрунзе—відбіркові змагання, в м. Москві—фінальні. В 1973 році Всесоюзні змагання не проводилися, тому, що збірна СРСР брала участь в фіналі Всесвітніх ігор у Швеції.

Святково прикрашений стадіон ДСТ «Спартак», шелестять прапори братніх республік, спортивних товариств. Сюди прибули закохани у футбол ніжинці, гості міста, представники підприємств і організацій. З вітальним словом до присутніх звернувся секретар міськкому Компартії України Л. В. Любченко, заступник голови ЦП УТОГ М. І. Неплюй. Квіти та значки «Ніжин» піднесли учасникам змагань піонери міських шкіл.

Капітани команд-призерів Грузинської РСР, РРФСР та Вірменської РСР піднімають прапор змагань.

Всесоюзна першість з футболу серед глухих відкрита. О 14-й годині суддя Всесоюзної категорії І. Бочарадзе (Тбілісі) викликав на поле команди Білорусії та України. Саме цим командам випала честь відкрити чемпіонат.

Коли пролунав свисток судді про закінчення цієї зустрічі, на табло були лише 0:0. В чому ж причина такого досить мирного початку?

Перша зустріч. Нервовість, вивчення характеру і т. п. Ось саме на це і пішло 90 хвилин гри.

У першому таймі гра велася в одні ворота. Команда України весь час нападла. Всі чекали гола, а його так і не було. Початок другого тайму теж за нашими футболістами, вони притиснули противника до воріт, але... нуль-нуль. Тільки під кінець зустрічі команда Білорусії провела декіль-

ка контратак. Тренери зробили три заміни, але і це не допомогло.

На мій погляд, команда України не використала всіх можливостей для взяття воріт тому, що вся гра велася тільки центром, всі м'ячі адресували центральному форварду—капітану Голоті, якого весь час охороняли захисники. Гра по краях майже не велася, футболісти з нападу мало рухались по полю, шукаючи вільного місця для атаки.

З нетерпінням чекали болільники зустрічі фаворитів: команд Грузії та РРФСР. Зустрілись чемпіон 1972 року і другий призер. Зустріч була вирішальною, від неї чекали цікавої, результативної гри.

За свистком судді грузини сразу ж кинулися в атаку. Мали певну ігрову і територіальну перевагу. Та команда РРФСР скоро розібралася в планах організації гри противника. А згодом захопила ініціативу.

Команда Грузинської РСР всю гру старалася вести через центр, де весь час вичікував м'яча кращий бомбардир Всесвітніх ігор глухих Рехвіашвілі.

Та одному йому не пробитися до воріт москвичів. Тим більше, що його весь час підстерігав олімпієць Комендантов.

Команда РРФСР вела гру широко, використовуючи фланги для атак. Можливості для взяття воріт були в обох команд, але гра так і закінчилась вничью. Ось уже кілька років ці команди ніяк не можуть подолати одна одну. Традиція і цього разу не порушилася.

Під кінець першого дня змагань болільники все-таки побачили голи. Вони були забиті в зустрічі команд Вірменії і Азербайджану.

Перший гол змагань провів нападаючий команди Вірменії Вага-

рян. Гра закінчилась з рахунком 3:0 на користь команди Вірменії.

Після першого дня змагань команда Вірменії стала одноосібним лідером.

Другий день змагань розпочався грою між командами Грузії і Азербайджану. Гра проходила при перевазі грузинських футболістів. Гра велася в основному через центр—форварда Рехвіашвілі. Захист азербайджанців не зміг витримати натиску Рехвіашвілі. Він провів два із трьох голів. Добре діяв на полі півзахисник Месхі, який весь час своїми дотепними передачами м'яча виводив у прорив Рехвіашвілі та Насерія.

У доброму настрої вийшла команда України на гру проти футболістів РРФСР. Команди мали по одному очку. Цей матч мав

вирішити, хто вийде в лідери. Гра розпочалася сміливими і досить вдалими атаками нашої команди. Москвичі ніяк не можуть налагодити гру в захисті. Одна із чергових атак українців закінчилась красивим голом, який провів харків'янин Шевченко з досить невигідної позиції.

Після забитого гола атаки стають ще настирливішими. Важко сказати, як би закінчилась ця зустріч, коли б не одержав травму захисник Стеблян. Повноцінної заміни йому в команді не знайшлось.

В другому таймі нашу команду ніби підмінили. Майже нічого не залишилось від гри в першій половині зустрічі. Захисники раз-по-раз помиляються, воротар Довбин теж нервує. Зустріч закінчилась з рахунком 1:4.

Москвичі у другому таймі гру повели у підвищеному темпі, широко, з великим бажанням будь-що виграти зустріч. І це їм вдалося зробити. Особливо добре грали у москвичів Перевезенцев, Дроздов, Мерганський.

Несподівано закінчилась третя зустріч дня між командами Білорусії і Вірменії. Вірменці—треті призері Всесоюзної першості 1971 року. Команда Білоруської РСР нанесла поразку призерам. Причому, гра велася з явною перевагою білоруських футболістів, і рахунок зустрічі не відповідає характеру гри. Команда Білорусії перемогла з рахунком 2:1.

Наступний день змагань розпочався зустріччю між лідерами—командою РРФСР і Білорусії. Початок гри проходив в обопільних атаках. Одна із атак москвичів закінчилась взяттям воріт. 1:0, повела команда РРФСР. Поступово ініціативу захоплюють білоруські футболісти, вони весь час націлені на ворота. Та помилки захисту зводять зусилля нападаючих нанівець. Команда РРФСР перемогла з рахунком 2:1. Правда, білоруські футболісти були ближче до 2:2, ніж москвичі до рахунку 3:1.

Зустріч команд України та Азербайджану особливого захоплення не викликала. Досить легко наша команда перемогла з рахунком 3:0. Це була вже третя поразка азербайджанців з таким рахунком.

Перший гол провів з подачі кутового захисник Стеблян, інші голи провели Савинов та Тургенев. Азербайджанців, як, між іншим, і в минулих зустрічах, підвели нерви, далеко не спортивна поведінка окремих гравців. Суддя вилучив з поля захисника команди за грубість.

В цьому матчі був призначений перший пенальті в наші ворота. Воротар Довбин вийшов переможцем.

Зустріч команд Грузії та Вірме-

нії мала відповісти на питання: хто стане остаточним лідером. В команді Грузії не виступав їх лідер Рехвіашвілі. І, що характерно, команда провела зустріч на високому рівні. Атаки по воротах вірменських футболістів йшли одна за другою. Захист весь час помиляється. Перший гол був забитий через помилки воротаря. Його провів півзахисник Іліджев. А потім голи посипались, як горіхи з кошика. Грузини перемогли з рахунком 5:1. В цей день був призначений другий пенальті. Цього разу у ворота команди Грузії. Та вірменець Григорян навіть не попав у ворота.

За кращим співвідношенням забитих і пропущених м'ячів команда Грузії виходить на перше місце.

В турнірній таблиці не все ясно. Дві команди (РРФСР і Грузії) мають по 5 очок, дві (України та Білорусії)—по 3 очка. Вірменці—два очка, команда Азербайджану—жодного.

Після третього дня змагань команда України була третьою, вона більше забила м'ячів.

Команді України відступати вже нікуди. А тут зустріч з лідером—командою Грузинської РСР. Футболісти готувалися до цієї зустрічі, добре розуміючи своє турнірне становище.

На перший погляд здавалося, що перевага на боці команди Грузії. Правда, вони на початку гри вийшли вперед, коли правий нападаючий Григорян забив в наші ворота гол. В цій досить складній ситуації невпевнено зіграв воротар, а захисники не підтримали його. Десь до половини першого тайму грузинські футболісти частіше володіли м'ячем. Але створити стопроцентних головних моментів їм не вдалося. Команда Грузії всі надії поклала на Рехвіашвілі, який був на вістрі атак. Та захисник Стеблян майже повністю виключив з гри небезпечно форварда. Крайні нападаючі Караулашвілі та Григорян були під щільною опікою наших захисників Солодхуніа та Попа. При такій грі тбілісець Месхі не зміг керувати нападом і все частіше відтягувався назад.

Поступово команда України заволоділа ініціативою. Добре грають в нападі Голота, Савинов. Атака йде за атакою. Гол назріває.

Хтось із наших нападаючих тихо б'є по воротах. За м'ячем біжить Тургенев. Воротар помиляється. М'яч у Тургенєва. Він сам на сам з воротами. Ось-ось гол. Тургенев чомусь не штовхає м'яча (його бити не потрібно, він в 40 сантиметрах від лінії воріт). І тут з-за спини вискакує захисник і вибиває м'яч на кутовий. Ось так була втрачена можливість зрівняти рахунок, а з ним і очко, яке вкрай потрібне команді перед заключною грою з командою Вірменії, якій відступати вже нікуди—далі друга група. Були й ще можливості забити гол, та можливості залишилися, а з ними і два очка.

Зовсім несподівано закінчилась зустріч четвертого дня між командами Білорусії і Азербайджану. Явний аутсайдер виграє з рахунком 1:0. Це був перший гол азербайджанців в турнірі. Його забив з кутового при допомозі воротаря білорусів нападаючий Арутюнян. Цього разу спокій і спортивна чемність були помітними азербайджанцям. Команда Білорусії виступила дуже слабо. Вона не змогла протистояти бажанню футболістів Азербайджану

виграти цю гру. Білоруси грали сумбурно і хаотично.

Сенсацією цього дня можна вважати перемогу команди РРФСР з великим рахунком над командою вірменських футболістів. Зустрічалися призері. І ось п'ятого, досить легка—з рахунком 8:2.

Вірменські захисники не могли витримати настирливих нападаючих росіян—Перевезенцева, Дроздова, Бичкова. Перший провів три м'ячі. Команда Вірменії не мала ніякої надії навіть на нічию. Після цієї перемоги команда РРФСР знову зайняла першу сходинку в турнірній таблиці, бо співвідношення забитих і пропущених м'ячів у неї стало краще, ніж в грузинських футболістів.

Хто буде першим—РРФСР чи

падаючий Полежаєв відкрив рахунок. Гра проходить з повною перевагою українців. Небезпечні проходи Полежаєва, Тургенєва змушують захист вірменців весь час помилятися. Полежаєв обманливим рухом залишає позаду себе захисника, виходить на ударну позицію. Але б'є прямо в руки воротарю. Згодом мали збільшити рахунок Тургенєв, Шевченко, але їх удари не були прицільними.

Можливостей збільшити рахунок було достатньо, але поспішність, жадаю до особисто забитого гола знову підвела наших нападаючих.

Гра команди України порадувала тим, що в команді панував бойовий дух, хороший спортивний настрій. Другий тайм команда України провела слабкіше від першого. Рахунок був 1:0, тому команда більше думала про захист. Однак, можливості збільшити рахунок були у наших нападаючих.

В одній із чергових атак українців захист вірменців порушує правила, і суддя Всесоюзної категорії К. Демченко (Москва) призначив одинадцятиметровий удар. Це був четвертий пенальті за весь час ігор. Команда доручила пробити його захисникові Стеблян. Він чітко реалізував пенальті, і рахунок став 2:0.

Вірменців такий рахунок гри не влаштував, тому вони всією командою кинулися в напад. Хвилин за 15 до кінця зустрічі нападаючий вірменців Гамбарян забиває гол.

Кінцівка зустрічі пройшла у взаємних атаках, але рахунок так і не змінився. Команда Української РСР стала третім призером Всесоюзної першості. Збірна нашої республіки зробила крок вперед в порівнянні з 1972 роком, коли вона займала лише четверте місце. Це, звичайно, успіх команди і її наставників: старшого тренера, майстра спорту А. Кравченка, та тренера В. Радика. Команда РРФСР нагороджена перехідним кубком, футболісти—жетонами та грамотами за перше місце. Другі і треті призері—команди Грузинської та Української РСР—нагороджені малими перехідними

кубками, жетонами і грамотами.

Капітани команд-переможців опускають прапор змагань. Прощавай, футбол, до 1975 року, коли в м. Бресті Білоруської РСР знову зберуться нинішні п'ять команд і переможець другої групи.

Переможців не судять. Думаю, що тренери команди України зроблять відповідні висновки. Не берусь нікого звинувачувати в досить посередній грі нашої команди. Адже команда перемогла тільки аутсайдерів. Завважу, що де-хто з наших футболістів гру в футбол уявляє як хаотичну біганину на полі протягом 90 хвилин.

Г. КУЗУБ,
член Української спортивної федерації глухих.

На фото: (вгорі) збірна команда УТОГ—III-й призер Всесоюзної першості; (ліворуч) момент гри Вірменія—Україна; (праворуч) москвський арбітр К. Н. ДЕМЧЕНКО—суддя Всесоюзної категорії (в центрі) викликає на поле суперників. Йому допомагатимуть асистенти В. ЛЯПЧЕВ—суддя Республіканської та В. ДОВДА—суддя I-ї категорії.

ФОТО І. ЩЕРБАНЮКА.

Редактор О. БОРИМЧУК.

Наша адреса: 252021, м. Київ-21, Кловський узвіз, 18—20
телефон 93-39-27.

«Наша жизнь»—орган Центрального правління Українського общества глухих.

Київ, друк. КДВО УТОГ, зам. 1357—9500. 74 р.